

בס"ד, עש"ק, פש' "בשלח" לסדר "ישועת ה'", תשפ"ד

"תפילין – לירות או לא לירות ?"

הסוגיא, ציין רבו לשיטות הסוברות שמחיקת שם שמים נחשבת מאביוזרי עבודה זרה¹, וכשמדובר בע"ז יש למסור את הנפש ולולי ה'קל וחומר' – אי אפשר היה להתיר להשליך שם שמים לתהום.

החייל פנה בשאלה למפקדו. הלה השיב לו שאין זה ההסבר היחיד בסוגיא (עיין אוצר מפרשי התלמוד מכות יא. ליד ציון הערה 63 ואילך), ועוד שמחבל חמוש איננו סיכון רק לחייל בודד אלא לרבים ויש לחסלו מיידית² !

ועדיין ספק – אולי מדובר ביהודי³ ? המפקד הציב בעמדת תצפית קדמית את סופר הסת"ם שהיה בפלוגה.

המחבל הגיח מהפיר ותפילין עליו וחוסל מיידית על ידי סופר הסת"ם – ללא כל היסוס.

בתחקיר הסביר סופר הסת"ם שברור לו שאין אלו תפילין אלא חיקוי, הוא זיהה מיד שבשני הצדדים של התפילין של ראש לא היתה האות ש' – וממילא מדובר בזיוף זול. בבדיקה מעמיקה התברר שהיו אלו 'תפילין מקרטון' וכמובן ללא פרשיות.

"כִּן יֵאבְדוּ כָּל אוֹיְבֶיךָ ה' וְאֶהְיֶה כְּצֶאֱת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבְרָתוֹ" במהרה !

מידע מודיעיני מדויק הודיע שבאיזור בו הם מוצבים, קיים פיר שעומד להגיח ממנו אדם מעוטר בתפילין – לא ידוע האם זה יהודי חטוף או מחבל בתחפושת !

החיילים נבוכו – בהנחה שמדובר במחבל – האם מותר לפגוע בתפילין (וכתבי הקודש ושמותיו של הקב"ה) כדי להרוג את המחבל ? ברור, או שהורגין את המחבל או שהמחבל חלילה הורג, אין זמן להיסוסים !

הם נזכרו בסוגיית הגמ' במסכת מכות דף יא. שבשעה שכרה דוד שיתין (יסודות) למקדש, התהום רצה להציף את העולם (והעולם היה בסכנת נפשות) והתלבט דוד האם מותר לו להשליך לתוך המים חרס שכתוב עליו שם שמים ובכך להשקיט את מי התהום. אחיתופל לימד 'קל וחומר' – אם מותר לכתוב שם שמים ולהשליכו למים וימחק שם שמים להבאת שלום בין איש לאשתו (פרשת סוטה), קל וחומר שמותר להטיל שם שמים לתהום להציל את כל העולם – וכך נעשה.

ותמוה, הלא מדובר בפיקוח נפש ואין לך מצוה העומדת בפני פיקוח נפש ומה הוא ספקו של דוד ולשם מה נזקקו ל'קל וחומר' – וכי לא ברור שמותר ומצוה להציל ?

החייל בחור הישיבה נזכר שבלומדס את

הלכות ה, קכ"א, ו, ק"צ (ושם לגבי אנשים שמתו על קידוש השם והלכו בטלית ובתפילין).

³ עיין: דרכי חושן (הרב סילמן) ח"ג עמ' ק"פ התיר להרוג ספק רודף, עי"ש (ולגבי ראייתו מהמנ"ח רצ"ו אות ל"ג עיין שיעורי הגר"ד סנהדרין טו: אות עח). ועיין חשוקי חמד כתובות טו: "להרוג ספק יהודי או להיהרג" (לגבי רוב בספק לא תרצח). ובישורון י"ג עמ' תקס"א כתב שבספק מחבל מותר לפצוע – בשם הגרי"ש אלישיב זצ"ל (ועי"ש לגבי בני ערובה – עמ' תקנ"ב עבוד הצלת רבים). וע"ע "חרב איש באחיו" (הרב בנר), המעיין תשרי תשע"ה עמ' 21.

¹ האיסור למחוק שם שמים בא בניגוד לחיוב ניתוח ע"ז (עיין דברים פרק ד') – עיין בית המלך הלי' יסודי התורה פ"ט ה"ה ועליו משא בני קהת פ"ה מיסודה"ת ה"א, אוצר מפרשי התלמוד מכות יא ליד ציון הערה 68 ושם בהערה 69 בחשש חילול השם (שיל"ע) האם שייך בנידון דידן).

² דנו פוסקים האם חולה בנמצא בבידוד מותר לו לקחת עימו תפילין כשלבסוף ישרפו אותם מחמת לזיהומים, עיין: דובב משיבס א' צט, אג"מ או"ח ח"ד, משנה